

ČADEK, Štěpán: *Československá církevní politika v éře normalizace 1968/73-1989*.
Z dokumentů Sekretariátu pro věci církevní Ministerstva kultury České republiky.
Bakalářská práce, FF UK Praha 2006, 67 s.

Předkládaná bakalářská práce je v podstatě materiálovou studií, čerpající z jednoho z klíčových zdrojů k poznání komunistické politiky vůči církvím v bývalém Československu – Sekretariátu pro věci církevní. Ze čtyř velkých kapitol jsou tři takřka výhradně vystavěny na nepublikovaných archivních materiálech, pouze úvodní část využívá dostupné literatury k obecnějšímu popisu vztahu „moci“ a církví. Text je doplněn o seznamy zkratk a použité literatury a pramenů. Rozsah práce je více než dostatečný a formálně splňuje požadavky kladené na tento druh textu.

V zadání bakalářské práce byl kladen důraz na seznámení se s archivním materiálem a jeho vytěžení pro vybrané méně známé aspekty komunistického přístupu k církvím. Štěpán Čadek se soustředil zejména na otázku sledování každodenního života církví, výuku náboženství a pečlivě vedené statistické přehledy, které měly kontrolovat úspěchy restriktivní politiky vůči fenoménu náboženství. Pochopitelně nebylo možné vstoupit do tématu bez obecnějšího vymezení pojmu normalizační církevní politika, což Čadek provedl v první kapitole práce. Do jisté míry si tím ovšem ztížil zadaný úkol, neboť v některých případech se v následujících pasážích nemohl vyhnout opakování (zpřesňování) informací, které již úvodní kapitola obsahovala. Z tohoto pohledu by jak této části, tak i některým dalším, prospělo krácení a prohlédnutí „z odstupu“, při kterém by taková duplicita byla odstraněna. Nicméně lze konstatovat, že obecný přehled vztahů stát – církev je podán přiměřeně srozumitelně, pouze někdy poněkud emotivním tónem (čemuž se autor nevyhnul častěji).

Jádro práce je analýza archivního materiálu a není pochyb o tom, že zde Čadek prokázal jeho důsledné nastudování, a že ke svým tématům prošel podstatnou část zachovaným fondů církevního sekretariátu. Limitován byl částečnou torzovitostí uchovaných písemností, která se pak odráží v časových skocích při výkladu, to však mohl jen stěží odstranit. Avšak i získané údaje o výuce náboženství a statistikách religiozity jsou zajímavé a v takovémto souhrnu nebyly dosud publikovány. To mimochodem platí i o úryvcích ze dvou dokumentů poslední kapitoly, ukazující církevní sekretariát na sklonku roku 1989. Plány činnosti na rok 1990 jsou pozoruhodnou připomínkou zmatků a nejasností, provázející přechod k demokracii po listopadu 1989.

Práce se nevyvarovala některých zjednodušení (úloha církve v občanském odporu), vypjatých prohlášení a místy ztrácí na přehlednosti, přechází příliš ostře od tématu k tématu. Štěpán Čadek však rozhodně prokázal schopnost důkladného archivního výzkumu a jeho převedení do odborného textu. Navrhuji obhájení práce a její klasifikaci stupněm „velmi dobře“.

V Praze 10. 9. 2006

Jaroslav Cuhra, PhD.

Handwritten signature of Jaroslav Cuhra in black ink, consisting of stylized cursive letters.